

בשולי החוברת

האם הג'מוס יחליף את הפרה? ואם כן, איפה ובאיזו מידה? – ע. מרין וי. רוזנטל מציגים בפני ציבור בוקרינו שאלה ואתגר בצדה, ומצדנו עוד הוספנו הטבלה המאירה את הקף הייצור של חלב ג'מוסים בארצות העולם הרחב. ישנם בוקרים בינינו, שזוכרים עדיין את המראות של עדר ג'מוסים מתרחצים בנחל בניאס או בחופיו של אגם החולה (היה פעם דבר כזה, ויבש) ואפילו בעמק חפר. אף אם רב עדרי הג'מוסים בעולם מנוהלים בצורה ארכאית ויעילותם מותאמת לדרך ורמת החיים של האוכלוסיות במקומות גידולם – הרי באיטליה פיתחו את גידול הג'מוסים בחוות משוכללות בכל פלאי הטכניקה, שנוהגות ממשק מתקדם המבטיח פרנסה מצויינת לכל העוסקים בייצור חלב ובשר כזה. אז מה, לחקות אותם? – עדיין לא, אך ללמוד את הנושא – כן, בהחלט.

אכן, יש ממידת התבונה, שנתיחס **לבדיקות המזון במעבדה בזהירות** מפוכחת. כתריאל תבורי נכנס לעובי הקורה ומצביע על הליקויים שבייבוש בתנור של דוגמאות מספוא בטרם בוצעו הבדיקות הכימיות. אין ספק, שלגבי דיוק'יתר בהרכבת המנות השונות נודעת חשיבות לידיעה מושלמת לתכולת כל מזון ומזון, בעוד שלגבי קביעת ערכו הכספי/מסחרי של המספוא בדיקת החומר היבש בתנור נוחה למדי ויתכן, אף מדוייקת די הצורך.

התוצאות ההקדמיות של **חקר התאים הסומטיים בחלב** פרותינו והשפעתן על הינגעות העטנים בדלקות מתפרסמות כאן לראשונה. אף אם אין בתוצאות האמורות משום תשובה חדה וחלקה לשאלת ההשפעה של ריבוי התאים הסומטיים, יש בהן נדבך ראשון עליו אפשר יהיה להשתית מחקרים נוספים בנדון, בעיתוי ובהקפים המתבקשים על פי המציאות בשטח. מן הראוי שנקדיש זמן לקריאה והבנת המאמר אודות **כחלון הלשון** ויבחושים בישראל, יען כי הגבלת הנפיצות של הנגיפים מעוררי המחלה הזאת עשויה להרחיב את אפשרויות הייצוא של זרמה, בקר ועוברים מישראל.

משלל החומר המגוון המגיע אל שולחנו מארצות חו"ל בחרנו לקט של ידיעות ומאמרים, העשויים לענין את בוקרינו. הרבה עמל וזמן מושקעים בתימצות ובתירגום מן השפות השונות והיה רצוי, שחברים יביעו דעתם בקשר לענין שהם מגלים במידע תמציתי מעין זה.

מרדכי מלען

המאמרים והמכתבים שמתפרסמים בחוברת זו הם על דעת מחבריהם ואין תוכנם משקף בהכרח את דעת המערכת או מדיניות ה.מ.ב.

אין איזכור שמם של חומרים. מוצרים פרטי'ציוד או אף של שיטות תפעול ועבודה מהוות המלצה לגבי השימוש בהם, למעט המקרים בהם נאמר כך מפורשות על ידי גורם שהוסמך לצורך זה על ידי מזכירות ה.מ.ב.